

РОЛЬ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПЕДАГОГІЧНО-ПРАВОВІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Попадич О. О.,

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна

Один з-поміж факторів збільшення ефективності педагогічної діяльності педагога – раціональне планування такої діяльності. Імперативними видами педагогічної діяльності педагога є: календарне та тематично-поурочне планування, розроблення плану діяльності предметних гуртка й факультативу, конкурсів, клубу за зацікавленнями тощо. У початковій школі засвоєння формування правової компетентності учнів відбувається переважно в позаурочній діяльності, тому вчитель повинен бути готовим до її організації та управління цією діяльністю.

Основа всіх видів аудиторної та позааудиторної педагогічно-правової підготовки майбутнього вчителя початкової школи – певна діяльність викладача – її організація. Організація трактується як сукупність процесів, або дій, завдяки яким удосконалюється й утворюється зв'язок поміж частками цілого. Дослідження поняття «організація управлінської діяльності» дає змогу нам трактувати його як упорядкування педагогічно-правової підготовки майбутнього вчителя початкових класів за тими чи іншими вимогами (критерії, правила, принципи), наданням їй необхідної форми для найоптимальнішої реалізації заданої мети. При цьому поняття «управлінська» – не лише продуктивне відображення знань, застосування їх для виконання заданих завдань, а й досягнення основної мети – формування його правової компетентності. Загалом організація – одна з функцій управління [1, с. 604], завдяки якій можна щось упорядкувати, систематизувати. Функціями управління як специфічними видами діяльності передбачено розподіл праці на посадові й технологічні [2].

Найдієвішими методами аудиторної педагогічно-правової підготовки майбутнього вчителя початкових класів є: ситуативні й ділові ігри, імітаційне моделювання, ігрове проєктування, мозкова атака, аналіз конкретних ситуацій,

круглі столи, проблемні лекції, тренінги, дискусії, семінари, практикуми, спецкурси, консультації, проектування, метод поєднання різнорідного, метод розробки та захисту проєкту, кейс-метод, дослідження майбутньої діяльності, метод рейтингової оцінки тощо.

Опанувавши зміст завдань організаційної діяльності, студентам легше визначити основні дидактичні мету й завдання, обравши ступінь складності, інакше кажучи, розробити індивідуальну програму навчальної діяльності. Ознаками самостійної діяльності є спроможність самотужки досліджувати, ступінь підготовки й організованості [3].

Авторкою статті під час канікул проводилося позааудиторне заняття для майбутніх вчителів початкової школи, де вони вчилися організації управлінської діяльності зокрема, у правовому вихованні учнів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/maybutni-vchiteli-poch-Shkoli-vchilisya-organIz-upravII-dIyaln.htm>) (рис. 1).

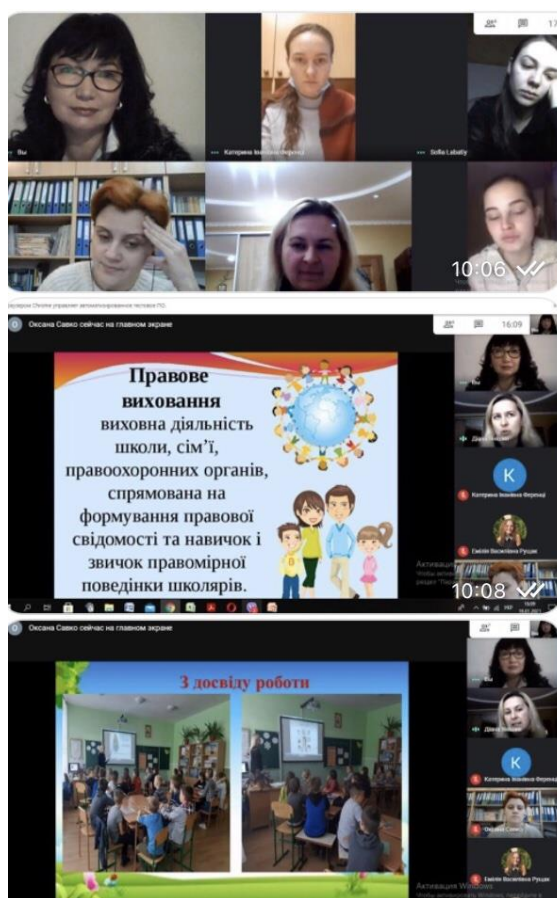


Рис. 1. Онлайн заняття з майбутніми вчителями початкової школи

Мета зібрання – обговорити особливості управлінського підходу як засобу педагогічно-правової підготовки майбутнього вчителя початкової школи. На занятті були присутні фахівці-практики та одночасно магістрантки спеціальності «Початкова освіта», які презентували свій досвід роботи в даному напрямку та бакалаври – майбутні вчителі початкової школи, які з задоволенням слухали теоретичний матеріал та переймали досвід майбутніх колег.

У вступному слові авторка, зокрема, зазначила, що «учитель зобов'язаний забезпечити належний рівень якості освіти, виховання й розвитку школярів. Один з-поміж факторів збільшення ефективності педагогічної діяльності педагога – раціональне її планування як способу запобігання дефіциту робочого часу та механізму досягнення ефективності діяльності педагогічного працівника. Оскільки у Концепції Нової української школи зазначено, що в центрі освіти має перебувати виховання в учнів відповідальності за себе, за добробут нашої країни, то правильна організація правового виховання у початковій школі, поряд із загальним процесом виховання, сприяє формуванню розуміння школярами необхідності і доцільності закону, його гуманності і справедливості. Тому підготовка вчителя до вирішення цього важливого педагогічного завдання вимагає особливої уваги. Для належного формування правової компетентності молодших школярів учителі початкової школи повинні володіти відповідними управлінськими знаннями і вміннями. Тож на цьому занятті говоритимемо про методичні напрями управлінської діяльності у педагогічно-правовій підготовці майбутнього вчителя початкових класів, поєднавши теорію з практикою через обмін досвідом роботи».

Надалі магістерка та одночасно заступниця директора з виховної роботи Малоберезнянської загальноосвітньої школи I-III ступенів, Діана Янішин поділилася досвідом роботи та наголосила на тому, що правове виховання учнів передбачає засвоєння системи знань з питань держави і права, виховання поваги до законів своєї держави, глибокої переконаності в необхідності дотримання чинного законодавства, уміння захищати та підтримувати закони та права людини, тому потрібно ретельно добирати навчальний матеріал із додаткових інформаційних джерел для кращого його виховного впливу на учнів.

Відтак студентка Оксана Савко, яка, крім того, є директором Великоберезнянського центру професійного розвитку педагогічних працівників, відмітила, що правове виховання молодших школярів є необхідним компонентом ранньої дитячої профілактики відхилень у їх поведінці. Оперативність є одним з важливих принципів правового виховання. Цей принцип вимагає, щоб педагог, одержавши нові відомості про конкретного учня, корегував виховну роботу з ним у залежності від змісту одержаної інформації. Важливим у цьому процесі є належний управлінський та методичний супровід діяльності педагогів.

Учасниця зібрання, магістерка, яка працює в СНВК «Пролісок» асистентом вихователя Катерина Ференці зауважила, що учні з вчителем проводять значну кількість часу, тому манерою спілкування педагога з учнями передбачено орієнтування педагога й школярів на формування комунікації найвищого ступеня, а правова соціалізація особистості учня відбувається за відповідної комунікації.

Учитель початкових класів УЗОШ I-III ступенів №20 – ліцей «Лідер», класний керівник 2-Г класу та одночасно магістрантка кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Софія Лабатій з власного досвіду роботи переконала учасників зібрання, що виховна підсистема уроку містить прищеплення поваги до засад загальнолюдської моралі, рівня загальної та політичної культури.

Підсумовуючи заняття, авторка зазначила: «сьогодні ми переконалися, що імперативними видами педагогічної діяльності педагога є: календарне та тематично-поурочне планування, розроблення плану діяльності предметних гуртка й факультативу, конкурсів, клубу за зацікавленнями тощо. Сподіваюся, що ви цікаво та з користю провели час, адже кожен зміг поділитися своїми думками щодо визначеної теми, послухати рекомендації та побажання інших».

Тож онлайн проведення заняття для майбутніх вчителів початкової школи, де вони вчилися організації управлінської діяльності, зокрема, у правовому вихованні учнів. А завдяки правильній організації педагогічно-правової підготовки майбутнього вчителя початкових класів можливі: чітке визначення мети виконуваної роботи, власних цілей, швидке й ефективно вирішення проблем, раціональне керування собою та власним часом. Результативність організації

педагогічно-правової підготовки майбутніх учителів початкової школи значною мірою залежить від специфіки управління і педагога, і студента.

Література:

1. Словник іншомовних слів / за ред. О. С. Мельничука. Київ : УРЕ, 1985. 775 с.
2. Оршанський Л. В. Система модульного навчання та персональна модель управління художньо-трудовою діяльністю майбутніх учителів. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми* : зб. наук. пр. 2006. Вип. 10. Київ ; Вінниця : Планер, 2006. С. 70–74.
3. Луценко Т. В. Організація педагогічно-правової підготовки майбутнього вчителя початкової школи в умовах особистісно орієнтованого навчання : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Харків, 2002. 20 с.